

## PEDAGOGIK KRETIVLIK VA UNING O'ZIGA XOS JIHATLARI

Abduraxmonova Muxayyo

*Iqtisodiyot va pedagogika universiteti**Pedagogika yo'nalishi magistranti*

## MAQOLA MALUMOTI

## ANNOTATSIYA:

## MAQOLA TARIXI:

*Received: 28.11.2025**Revised: 29.11.2025**Accepted: 30.11.2025*

## KALIT SO'ZLAR:

*Kreativ, tafakkur, iqtidor,  
pedagog, muammo, yechim, qaror,  
natija, ijodiy  
yo'nalganlik, refleksiya, hissiyotga  
boylik*

*Maqolada kreativ fikrlash, kreativlik,  
iqtidorning rivojlantirish, kreativlik  
sifatlari, kerativlikni shakllantirish  
usullari, yangi g'oyalar yaratirish, mavjud  
muammolarni ijobiy hal etish haqida fikr  
yuritiladi*

Kreativ fikrlash insonning tafakkurida, muayyan faoliyat turilarida his tuyg'ularida namoyon bo'ladi. Kreativlik iqtidorning boshlanishi hamdir. "Kreativlik" tushunchasini. Psixolog P. Torrens quyidagicha yoritadi:

- Muammoni yoki ilmiy farazlarni ilgari surish;
- farazni tekshirish va o'zgartirish;
- qaror, natijalarni shakllantirish asosida muammoni aniqlash;
- muammo yechimini topishda bilim va amaliy xarakatlarning o'zaro qarama-qarshiligiga nisbatan ta'sirchanlik.

Quyidagilar kreativlik sifatlari sanaladi:

Ijodiy yo'nalganlik ————— Mantiqiy fikrlay olish

Eruditiya (bilag'onlik) ————— Boy tasavvur

Ijodiy tasirchanlik va tashabbuskorlik ——— o'z ijodkorligini to'la to'kis namoyon etish

Pefleksiya qobiliyati——Hissiyotga boylilik .Boshqa har qanday fazilat,kabi kreativlik ham birdaniga shakllanmaydi. Muayyan bosqichlarda izchil shakllantirib va rivojlantirilib boriladi. Pedagogning kreativlik potentsiali. O‘qituvchining ijodkorligi u tomonidan tashkil etiladigan kasbiy faoliyatni tashkil etishga ijodiy (kreativ) yondashuvda aks etadi. So‘ngi yillarda ushbu holat ”Pedagoglik kreativlik” tushunchasi bilan ifodalanmoqda. Pedagogik kreativlik –pedagogning an’anaviy pedagogik fikirlashidan farqli ravishda ta’lim va tarbiya jarayonini samaradorligi ta’minlashga xizmat qiluvchi yangi g‘oyalarni yaratish, shuningdek, mavjud pedagogik muammolarni ijobiy hal qilishga bo‘lgan tayyorgarligini tavsiflovchi qobiliyati pedagogning kreativlik potentsiali uning umumiy xususiyati sifatida aks etadi. U ijodiy faoliyatining dastlabki sharti va natijasi sanaladi. Mazkur sifat shaxsning o‘z-o‘zini namoyon qilish layoqatiga egalikni va tayyorlikni ifodalaydi. Qolaversa, kreativ potentsial negizida har bir mutaxassisning shaxsiy qobiliyatlari,tabiyy va ijtimoiy quvvati yaxlit holda namoyon bo‘ladi. Kreativ potentsial bilish jarayoniga yo‘naltirilgan ijodkorlik bilan chambarchas bog‘liq. Qo‘yidagilar pedagogning kreativ potentsiali sifatida namoyon bo‘ladi:-o‘ziga xoslik,tafakkurning tezkorligi egiluvchanligi,yangi g‘oyalarni yaratish qobiliyati,bir qolipda fikrlamaslik ,tashabbuskorlik zakovatli bo‘lish.

Pedagog kreativlik potentsiyaliga ega bo‘lishi uchun quyidagilarni kasbiy faoliyatida e’tiborga olish zarur :-ilg‘or pedagogik yutuq va tajribalarni mustaqil o‘rganish,yangi g‘oyalarni yaratishda faollik ko‘rsatish.kasbiy faoliyatiga ijodiy yondashish- hamkasblar bilan pedagogik yutuqlar xususida fikr almashish xar bir pedagogning o‘z o‘zini rivojlantirishi va o‘z o‘zini namoyon eta olishi bevosita uning kreativlik qobiliyatiga egaligi bilan bog‘liq. Pedagogning kreativlik potentsialini rivojlantirishda quyidagi metodlardan foydalanish samarali sanaladi. Metodlar, ijodiy topshiriqlar, individual ishlanmalar, muammoli vaziyatlar, ijodiy loyihalar “Zakovat”musobaqasi v.b.

Pedagog o‘z- o‘zidan ijodkor bo‘lib qolmaydi.O‘z ustida ishlash orqali shakllantiriladi,uning ijodkorlik qobiliyati ma’lum vaqt ichida izchil o‘qib o‘rganish, takomillashib borishi natijasida shakllantiriladi. Boshqa sohalarida bo‘lgani kabi bo‘lajak pedagoglarning kreativ qobiliyatga ega bo‘lishlari uchun talabalik yillaridan poydevor qo‘yiladiva kasbiy faoliyatni tashkil etishda izchil rivojlanib boradi. Bu vaziyatda ijodiy faoliyatini yo‘naltira olish va samarali tashkil eta olish muhim ahamiyatga ega.

### **Xulosa**

Ta’lim tizimida talabalarga sifatli,zarir,foydali,muhim kerakli va amaliy ahamiyatga ega ma’lumotlarni tizimli yetkazib bera olishi uchun bugungi kun pedagogi axborotlarni tezkor

qabul qilishi, qayta ishlashi va samarali qiziqarli yetkazib bera olishni uddasidan chiqa olish zarur. Shunday ekan pedagogning kasbiy komponentlik sifatleri, pedagogic mahorat asoslalari hamda kreativlik qobiliyatiga ega bo'lishi zaruriyat sifatida kun tartibiga olib chiqmoqda. Shu ma'noda pedagog o'z ustida ishlashi zamomnaviy ped texnologiyalardan foydalanib ,kreativ va zamonavoy usulda tashkil etishni bilishi muhim sanaladi.

### Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasining "Kadrlar tayyorlash Milliy dasturi
2. Barkamol avlod O'zbekiston taraqqiyotining poydevori-Toshkent:Sharq nashriyoti matbaa konserni 1997-31-61b
3. Barkamol avlod O'zbekiston taraqqiyotining poydevori-Toshkent:Sharq nashriyoti matbaa konserni 1997-214 b
4. Karimova B.M.Ijtimoiy psixologiya / DarslikPedagogika oliy o'quv yurtlari talabalari uchunToshkent "Fan va texnologiyalar" 2007-176.
5. Барышева Т.А., Жигалов Ю.А. Психолого-педагогические основы развития креативности – СПб.: СПГУТД, 2006.
6. Башина Т.Ф., Ильин Е.П. Психология творчества, креативности, одаренности. – СПб.: Питер, 2009. 9. Джуринский А.Н. История педагогики / Учебное пособие. – Москва: ГИЦ Владос, 1999. – 430 с. 10. Иванов Р.И., Зуфарова М.Э.